

Rusokantokääpä

Rosenticka
Fomitopsis rosea

Uhanalaisuusluokka (IUCN): silmälläpidettävä (NT)

Luonnehdinta

Rusokantokääpä on pienehkö, monivuotinen, kaviomaisia itiöemiä muodostava kääpä. Se muistuttaa tavallista kanto-kääpää (*F. pinicola*), mutta sen erottaa helposti pillipinnan vaaleanpunaisesta värityksestä. Yläpinta on mustanruskea, vyöhykkeinen ja vanhana halkeileva.

Elinympäristö ja levinneisyys

Rusokantokääpä kasvaa kaatuneissa kuusen rungoissa vanhoissa metsissä, joissa on runsaasti eri-ikäisiä kuusimaa-puita. Harvemmin sen löytää männystä tai keloutuneesta haavasta. Etelä-Suomessa rusokantokääpä kasvaa myös lahonneiden rakennusten hirsissä. Levinneisyyden painopiste on pohjoisessa, mutta lajia tavataan lähes koko maassa.

Nykytila ja uhkatekijät

Rusokantokääpä on edelleen melko runsas, mutta vanhojen metsien vähentyminen on selvästi pienentänyt lajin kantaa. Sitä uhkaa kasvualustaksi sopivan lahopuun määrän väheneminen metsissä. Yli 80 % kasvupaikoista sijaitsee suojelualueiden ulkopuolella.

Hoitosuositukset

Rusokantokäävän esiintymispaikalla ja sen läheisyydessä tulisi säästää kaikki maassa lahoavat puunrungot. Esiintymispaikan metsänkäsittelyssä tulisi välttää avohakkuuta ja maanmuokkausta. Rusokantokäävän esiintymää voi tukea valitsemalla esiintymisalueen metsissä säästöpuiksi kuusia. Vanhojen, käytöstä poistuneiden hirsirakennusten jättäminen paikoilleen on myös käävälle hyödyksi.

Lähteet

- Kotiranta, H., Saarenoksa, R. & Kytövuori, I. 2009. Suomen kääväkkäiden ekologia, levinneisyys ja uhanalaisuus. – Norrlinia 19: 1–233.
- Kotiranta, K. & Niemelä, T. 1996. Uhanalaiset käävät Suomessa. 2. uudistettu painos. Suomen ympäristökeskus, Helsinki. Ympäristöopas 10. 184 s.
- Niemelä, T. 2005. Käävät, puiden sienet. Luonnontieteellinen keskusmuuseumo, Kasvimuseo, Helsinki. 319 s.

Kuva: Jorma Pennanen